

700 J. V. SNELLMAN – F. O. AF BRUNÉR 13.V 1867
RA, åttan af Brunérs samling

Välborne Herr Senator och Riddare.

Afsigten med dessa rader gifver mig ett rättvist anspråk på godhetsfullt uppfyllande af den begäran, de innehålla. Också är jag fast försäkrad, att Välborne Herr Senatorn skall begagna mitt förtroende såsom gifvet åt en ädelt tänkande man.

Att jag tillfrågades rörande *beloppet* af gratifikation till de afgående ledamöterna, var icke lämpligt. Ty min pligt bjöd mig att tala mot saken, emedan sådane öfverhufvud äro föga önskvärda – alltid tadel underkastade. Emedan jag dock anser den stora skillnaden mellan aflöning och pension för förtroendemän vara politiskt oriktig, och då saken i alla fall var beslutad, höll jag mig i mitt svar till frågan om beloppet – nemligen för M⟨unck⟩ och E⟨delheim⟩; förklarande mig anse, att mindre än hälften af ett års aflöning icke lämpligen kunde bjudas, tilläggande på skedd förfrågan, att jag dermed menade hälften af alla emolumenter. Såvidt jag kan erinra mig, ansågs derföre 8 000 m⟨ark⟩ vara det lämpliga minimum – tillika naturligtvis maximum, emedan i en sådan sak frågan alltid är: med huru litet kan man hederligen slå sig igenom? 10 20

Att tala om, hvad statsverkets tillgångar i denna väg medgifva, hade varit löjligt. Något sådant skedde icke heller.

Näst det olämpliga att fråga mig kommer åberopandet häraf. Det är icke mycken délicatesse deri.

Jag skrifver nu härom, synnerligen för vännen E⟨delheim⟩s skuld. Ett par tusen mark mer eller mindre kan väl icke för honom vara en lifsfråga. Men när så skall vara, äro dessa Marker af än mindre betydenhet för statsverket. Min mening är, att härvid bör betraktas, hvad som är respektabelt och passande. Och jag håller allt ännu för, att mindre än ett halft års inkomst icke är det. Särskildt önskar jag visst af hjertat, att det passande må iakttagas mot den hederliga vännen E⟨delheim⟩, afhållande mig från all jemförelse mellan honom och hans efterträdare, hvars återinträde i Ekon⟨omie⟩ Departemēntet torde komma att göra min tid derstädes korrt. Samma égard anser jag visst böra iakttagas äfven mot M⟨unck⟩. 30

Baron Stjernvall torde vara bortrest. Till H⟨ans⟩ E⟨xcellens⟩ härstädes kan jag icke vända mig. Jag får derföre ödmjukast öfverlemna åt Herr Senatorn, om det icke går an att tala om saken med Herr Grefven. Dock beder jag, att det må ske ungefär: 40

»Här ett bref från S⟨nellma⟩n. Synes att han *icke* åberopat statsverkets tillgångar, utan förklarar sig anse halfva aflöningen för passande. Dock förbehållit sig, att hans meddelande förblir en hemlighet.»

Skulle Herr Grefven gå in på, att å nyo upptaga frågan och meddela Generalguvernören *såsom sin egen åsigt vid närmare betänkande*, att mindre än ett halft års inkomst icke lämpligen kan gifvas en Senator – vore ändamålet vunnet. Affordras mig något yttrande, har jag tillfälle att upprepa, hvad jag förut sagt – och här ofvan anført.

Anser Herr Grefven ett sådant steg lämpligt – har jag intet emot att derefter detta bref för Grefven uppläses. 50

Välborne Herr Senatorn finner lätt, huru nödvändigt det är, att endast *tre* personer få veta af brevets tillvaro. Ty kommer kunskapen derom längre, måste jag göra reda för, hvad som föranledt mig att skriva detsamma. Icke heller E⟨delheim⟩ bör någonsin få veta ett ord

derom. Ty jag talar om saken mot hans uttryckliga förbud – men måste taga den synden på mitt samvete.

Jag får äran upprepa: Gratifikationerna kan jag icke tillstyrka. Men då saken är afgjord, äro några mera eller mindre likgiltiga. Och ju mera jag tänker på saken in casu, desto mera inser jag, att det gäller Senatorsställningen i allmänhet. *En alltför lumpen penning innebär missaktning mot alla.*

Med utmärktaste Högaktning har jag äran framhärda

10

Välborne Herr Senatorns o<ch> Riddarens
ödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman

H:frs den 13 Maj 1867

701 G. VON ALFTHAN – J. V. SNELLMAN 27.V 1867
HUB, JVS handskriftssamling

20

Välborne Herr Senator.

Herr Senatorns förfrågan om våra förråder beviser, att vi häruppe, de många och viktiga göromålen vid Landtdagen oaktadt, icke äro bortglömde. Må det derföre tillåtas mig att åter referera något om våra förhållanden.

Under sednast verkställda rotejemkningsresor inom Uleå härad har jag bevittnat den sorgliga Kreatursfoderbristen, allmän äfven i länets öfriga delar. Snön i Skogarne ligger alnshög och den enda tröst vi hafva, är att Kälan innevarande år icke är djup och att tumslångt gräs här och der sticker fram underifrån drifvan.

30

Men vårsådden – den måste i alla händelser verkställas 2 å 3 veckor sednare än vanligt – skänker vår Herre en varm sommar och en blid höst, så kan allting ännu blifva skäligen bra – men om, om vi åter få regn då vi skulle behöfva solsken, om våra sädesvexter äfven skola mogna först 2 å 3 veckor sednare än vanligt – i sanning man ryser då man tänker på följderna!

Orolig är jag också för det sydländska Kornet ifrån Åbo-trakten – det hinner kanske icke mogna och då återstår bara att skära det grönt för att åtminstone sauvera det till utsäde. Behöfva göra vi det i alla fall; suppliker om utsäde inkomma ännu dagligen och jag har på sednare tider kunnat erbjuda bara 1 tunna för 3 som blifvit begärde.

40

Med brödfödan ser det och bedröfligt ut och af mina 1 500 tunnor råg har jag endast 35 odisponerade. En del åkrar förblifva i vår ohjelpigt obesädda och huru det kommer att gå med höstsådden, det vete Gud allena, ty nysåden kommer sent i år, bondens förråder äro slut likasom hans förmåga att köpa och Krediten = 0,

Ämnar Styrelsen, under sådana förhållanden bispringa allmogen med rågutsäde? De olycksalige bönderna äro nu redan skyldige Kronan inemot 55 000 tunnor spannmål; skall denna siffra ännu förökas med 5 å 10 000 tunnor?

50

Ändock kan och vill jag icke förtvifla; min åsigt, att en inskränktare sädesodling, som i medelgoda år fyller behöfvat, är både möjlig och önskvärd, står ännu fast och stöder sig ibland annat deruppå, att länet förr i tiden i tiotal år årad slagit sig skäligen bra ut.

Herr Senatorn frågar efter våra förråder; de äro visserligen mycket